

ส่วนที่ 2

การประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ปีการศึกษา 2554

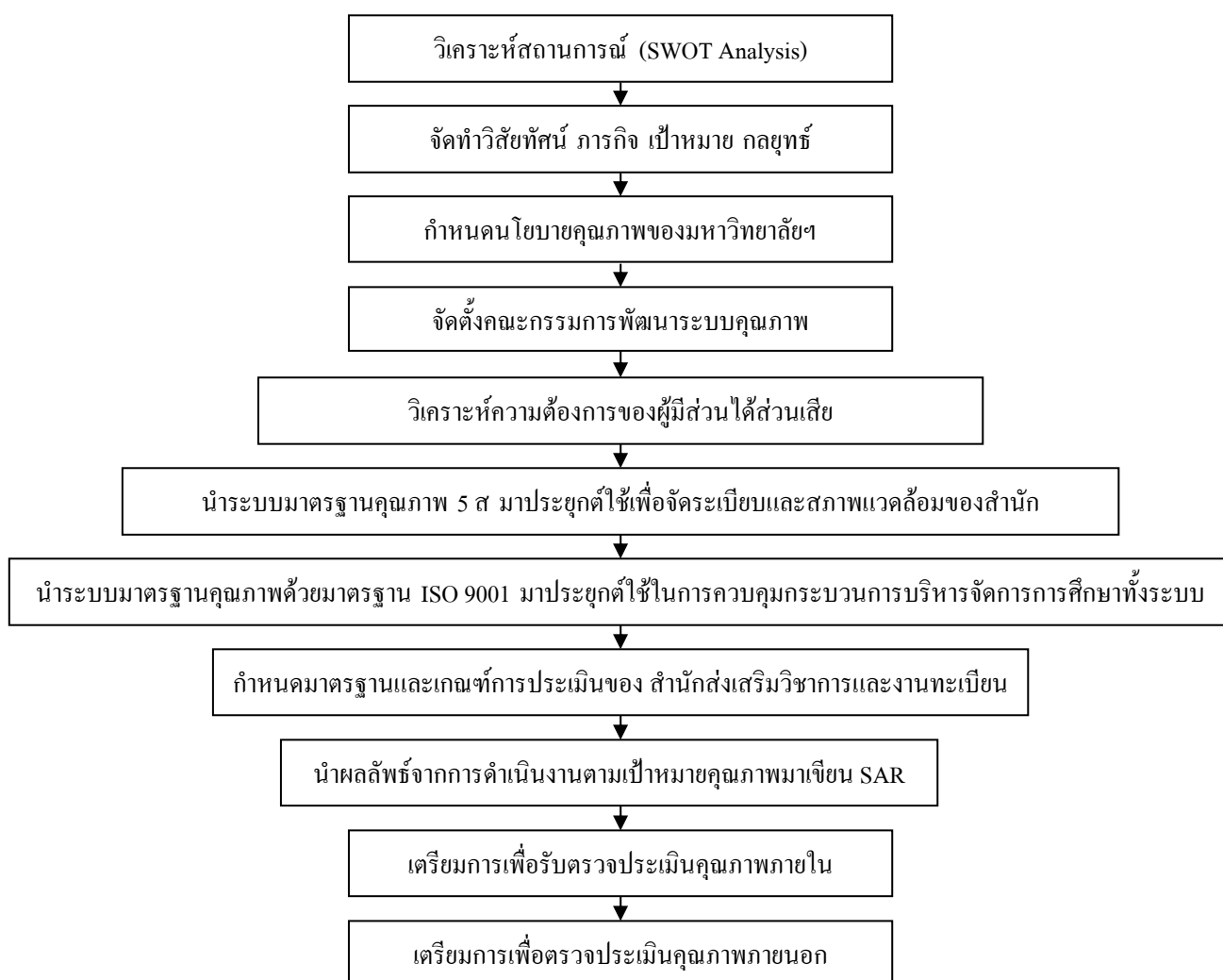
บทที่ 2

การประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

2.1 นโยบายด้านการประกันคุณภาพ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติหมวดที่ 6 เรื่อง มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพ โดยให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน และให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในฐานะเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนนั้น สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยดำเนินการมาตั้งแต่ ปีการศึกษา 2548 มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.2 ขั้นตอนการจัดการระบบประกันคุณภาพภายใน

- ขั้นตอนที่ 1** การวิเคราะห์สถานการณ์ หน่วยงานจะต้องมีการวิเคราะห์สถานการณ์ โดยวิเคราะห์จากปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก ทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม การจัดการศึกษา การแข่งขัน กฎหมาย พ.ร.บ. มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ในแง่บวกหรือลบ ถ้าเป็นแง่บวกถือเป็นโอกาสที่ดี แต่ถ้าเป็นลบถือเป็นภัยคุกคามหรืออุปสรรคในการทำงาน หลังจากนั้นวิเคราะห์ปัจจัยภายในเพื่อให้พบจุดแข็ง หรือจุดอ่อนของสถานศึกษาเพื่อเตรียมหาแนวทางพิจารณาว่า ถ้าเป็นโอกาสและจุดแข็งจะได้เร่งดำเนินการ แต่ถ้าจุดอ่อนจะต้องรีบจัดทำแผนพัฒนา
- ขั้นตอนที่ 2** การจัดทำวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย แผนกลยุทธ์ เพื่อให้ทราบแนวทางในการพัฒนาและทิศทางการดำเนินการของสำนักฯ ว่าจะมีทิศทางไปในทางใดและจะต้องปรับบทบาทของหน่วยงาน มีวิสัยทัศน์ ดังนี้
- “สานสัมพันธ์ รวมพลังมุ่งพัฒนาสู่หน่วยงาน ฐานข้อมูลด้านวิชาการและงานทะเบียน ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย”
- ขั้นตอนที่ 3** กำหนดนโยบายคุณภาพของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ได้กำหนดนโยบายเพื่อเป็นการแสดงความมุ่งมั่นว่าสำนักฯ ได้ให้ความสำคัญด้านงานวิชาการและงานทะเบียน มุ่งเน้นคุณภาพอย่างแท้จริงตาม และเพื่อประโยชน์โดยตรงแก่ผู้รับบริการ โดยนโยบายคุณภาพของสำนักฯ
- “มุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาด้านวิชาชีพ ด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงบูรณาการ เพื่อพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพคู่คุณธรรม ตอบสนองความพึงพอใจของผู้รับบริการสู่มาตรฐานสากล”
- ขั้นตอนที่ 4** จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบคุณภาพ สำนักฯ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบคุณภาพรับผิดชอบระบบการบริหารคุณภาพ โดยมีคณะทำงาน ทำหน้าที่อำนวยการด้านการจัดทำระบบคุณภาพ สนับสนุน ส่งเสริม ให้คำแนะนำฝึกอบรม เพื่อทำให้การดำเนินการจัดทำระบบคุณภาพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ขั้นตอนที่ 5** วิเคราะห์ความต้องการของนักศึกษาสถานประกอบการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ว่ามีความต้องการในการจัดการศึกษาหรือดำเนินการกิจกรรมทางการศึกษาอย่างไรบ้าง เพราะถือว่ากลุ่มบุคคลเหล่านี้เป็นผู้รับบริการทางการศึกษา และการที่ทราบความต้องการจะทำให้ สำนักฯ ได้ตอบสนองความต้องการ และความพึงพอใจของผู้รับบริการอย่างแท้จริงและนำข้อมูลนี้มาวางแผนการจัดการศึกษา
- ขั้นตอนที่ 6** นำระบบมาตรฐาน 5ส มาประยุกต์ใช้ เนื่องจาก 5 ส เป็นระบบคุณภาพขั้นต้นที่เน้นเรื่องของการจัดระเบียบการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีของหน่วยงาน โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหน่วยงาน การจัดทำ 5ส จะทำให้สถานที่ทำงานน่าอยู่ มีการดูแลเครื่องมืออุปกรณ์ มีการบ่งชี้ มีการจัดเก็บเอกสารเป็นระบบ และมีวิธีการขั้นตอนการทำงานชัดเจน การกำหนดกิจกรรมต่างๆ จะดำเนินการโดยบุคลากรภายในขององค์กรร่วมกันจึงถือได้ว่าเป็น การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และกิจกรรม 5 ส นี้ ทำให้เกิดการพัฒนาคูณภาพด้านต่างๆ

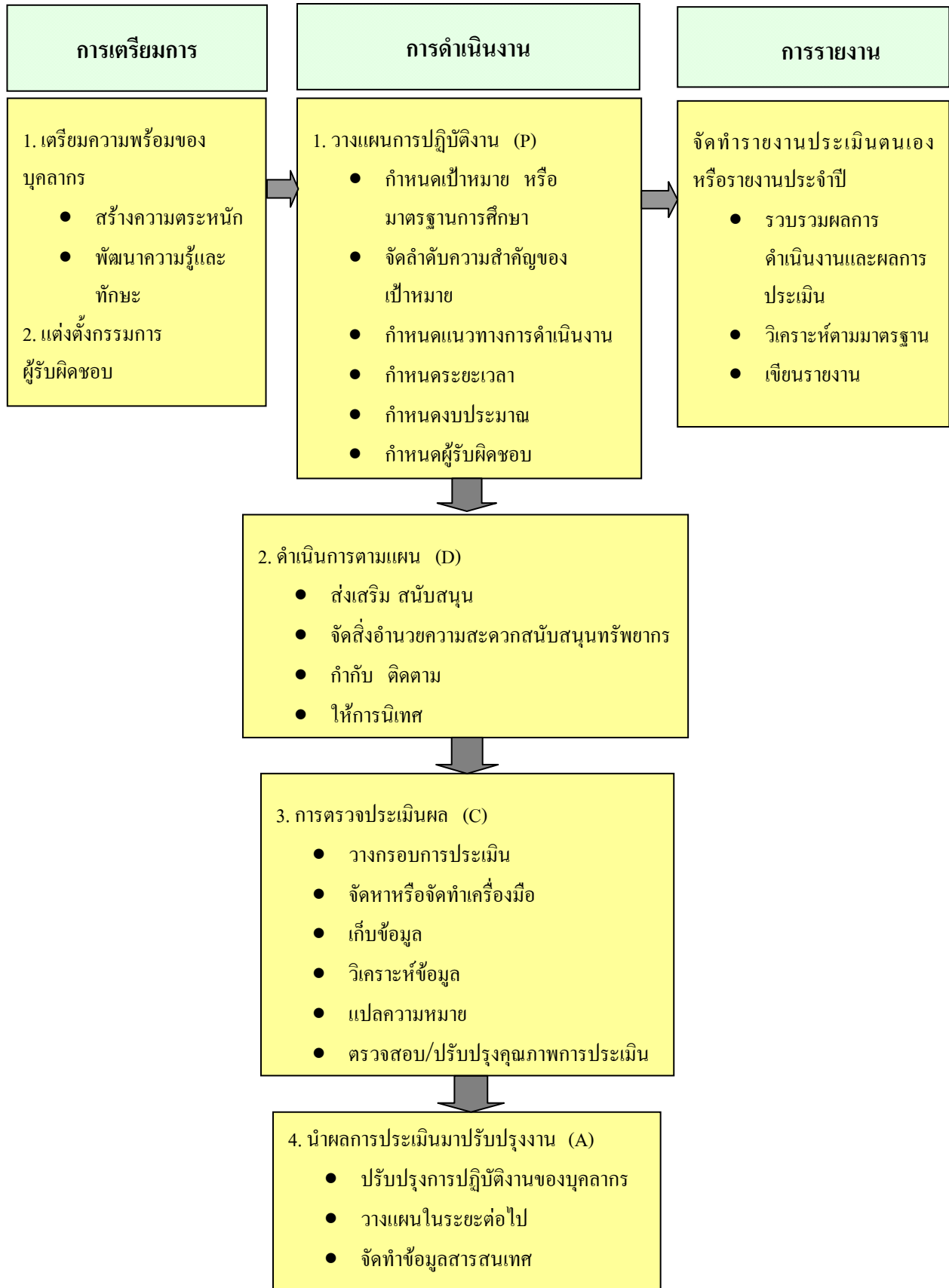
- ขั้นตอนที่ 7** นำระบบมาตรฐาน ISO 9001 มาประยุกต์ใช้ควบคุมกระบวนการจัดการศึกษา เนื่องจากในการจัดการศึกษา การที่จะพิจารณาผลลัพธ์ของการบริการทางการศึกษาจะต้องพิจารณาจาก Input → Process → Output → Outcome การนำระบบมาตรฐาน ISO 9001 มาประยุกต์ใช้ สามารถทวนสอบการทำงานได้ และมีร่องรอยของหลักฐานยืนยันกิจกรรมต่างๆ ทำให้มั่นใจได้ว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการภายใต้กลไกคุณภาพอย่างแท้จริง
- ขั้นตอนที่ 8** มทร.พระนคร ได้กำหนดมาตรฐาน เกณฑ์การประเมิน และตัวบ่งชี้ เพื่อให้ทุกหน่วยงานใช้เป็น การพัฒนาให้เข้าสู่มาตรฐานสากล โดยอิงมาตรฐานคุณภาพของ สกอ. สมศ. ก.พ.ร.
- ขั้นตอนที่ 9** นำผลลัพธ์จากการดำเนินงานตามเป้าหมายคุณภาพ มาเขียนรายงานการประเมินตนเอง (Self - Assessment Report : SAR)
- ขั้นตอนที่ 10** เตรียมการตรวจประเมินคุณภาพภายใน เมื่อได้จัดทำระบบคุณภาพและเขียน SAR ตามมาตรฐานที่ได้กำหนด มีการตรวจประเมินคุณภาพภายใน คือมีการตรวจประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งถือเป็นการประกันคุณภาพภายใน และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริการการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อต้นสังกัดและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
- ขั้นตอนที่ 11** เตรียมการเพื่อตรวจประเมินคุณภาพภายนอก ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) มีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งและนำเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและต่อสาธารณชน

นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

- เร่งรัดให้มีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีแนวทางดำเนินงานดังนี้
  1. กำหนดภารกิจของบุคลากรในสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
  2. กำหนดกิจกรรมในการพัฒนาบุคลากรในสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
  3. กำหนดให้มีการจัดหาเทคโนโลยีมาใช้ในงานบริการต่าง ๆ
  4. กำหนดให้จัดทำระบบฐานข้อมูลในงานบริการทุกประเภท
  5. กำหนดให้มีการพัฒนาตัวชี้วัดในการประเมินคุณภาพภายใน
  6. กำหนดให้มีการประเมินตัวชี้วัดในการประเมินคุณภาพภายใน
- แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
- ให้มีการประเมินการทำงานของบุคลากร
- ให้มีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนและหน่วยงานอื่น
- พัฒนาระบบการวางแผนการจัดสรรงบประมาณในรูปของแผนงานให้ชัดเจน
- กำหนดอัตรากำลังให้สอดคล้องกับภารกิจ
- ส่งเสริมให้มีการนำข้อมูลข่าวสาร และผลจากกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาเผยแพร่สู่สังคมและชุมชน

แผนภูมิที่ 2-2

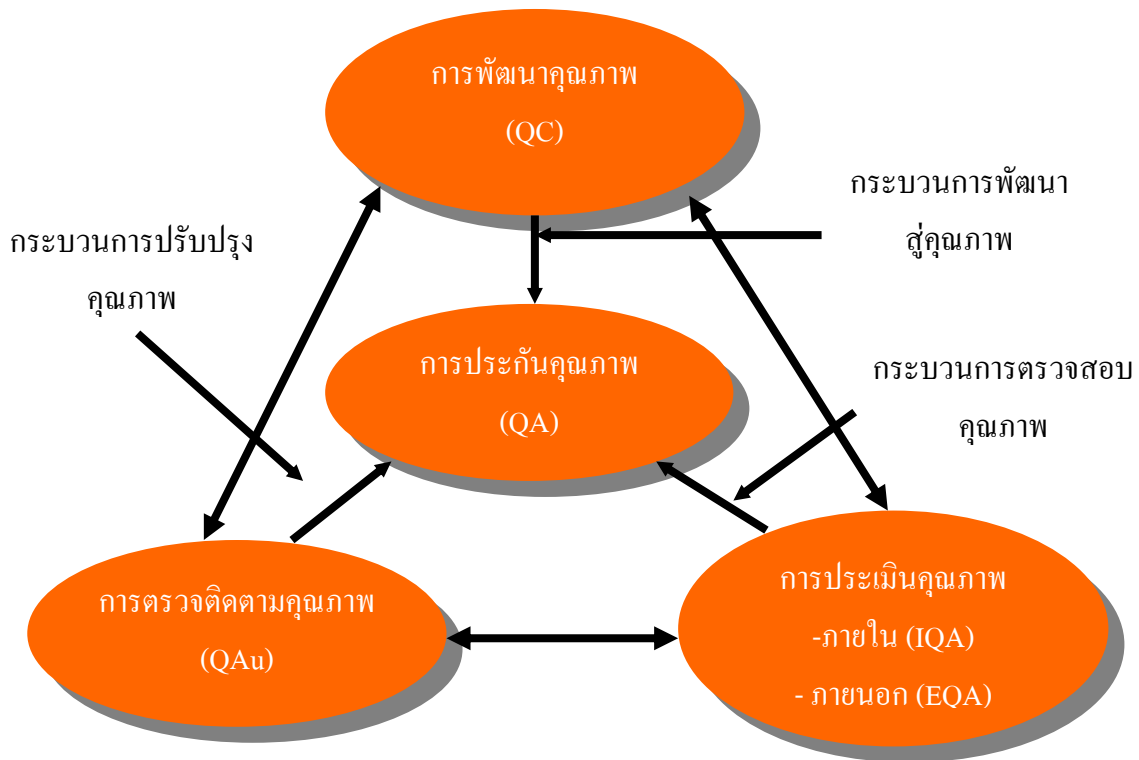
แผนการดำเนินงานขั้นตอนในการจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2.3 แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพ

มท.พระนคร กำหนดแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยการบริหารจัดการที่ประกันคุณภาพสถานศึกษา บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ พอประมาณ มีเหตุผลและภูมิคุ้มกันที่ดี ภายใต้งี้อเนงไข 2 งี้อเนงไข คือ งี้อเนงไขควมรู้ (รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง) และ งี้อเนงไขคุณธรรม (ซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน แบ่งปัน) สร้างระบบประกันคุณภาพ ดังนี้

แผนภูมิที่ 2-3 แผนภูมิแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพ

โดยมหาวิทยาลัย ดำเนินการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องด้วยระบบและกลไก ซึ่งประกอบด้วย **การพัฒนาและควบคุมคุณภาพ** มหาวิทยาลัยได้พัฒนาคุณภาพโดย กำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ประเมิน สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษา และองค์ประกอบคุณภาพ 10 องค์ประกอบ ซึ่งมท.พระนคร กำหนดมาตรฐานคุณภาพเป็น 10 องค์ประกอบ 80 ตัวบ่งชี้ ครอบคลุมมาตรฐาน สกอ. 9 องค์ประกอบ 46 ตัวบ่งชี้ (เลือก 42 ตัวบ่งชี้) มาตรฐาน สมศ. 7 มาตรฐาน 48 ตัวบ่งชี้ (เลือก 42 ตัวบ่งชี้) และตัวชี้วัด ก.พ.ร. 4 มิติ 18 ตัวชี้วัด ดำเนินการควบคุมคุณภาพ ด้วยการจัดทำแผน และวางแผนพัฒนาหน่วยงานและแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนงานต่างๆ เพื่อกำกับการดำเนินตามเป้าหมายคุณภาพที่มหาวิทยาลัยกำหนด ถ่ายทอดสู่ผู้ปฏิบัติทุกหน่วยงาน และนำผลลัพธ์มาพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยให้สมดุลภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง

การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดและมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามมาตรฐาน มท.พระนคร ที่กำหนด พร้อมทั้งแสดงผลงานของการตรวจสอบด้วยการเขียนรายงานการประเมินตนเอง และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดให้สถานศึกษาส่งรายงานการประเมินตนเองให้ต้นสังกัดตรวจสอบ ภายในวันที่ 30 กันยายน ของทุกปี(120 วัน หลังจากสิ้นปีการศึกษา) นอกจากนี้สถานศึกษาจะต้องดำเนินการตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานในโครงการกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา(Audit) เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้นในปีต่อไป

การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพโดยหน่วยงานต้นสังกัด และประเมินคุณภาพโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

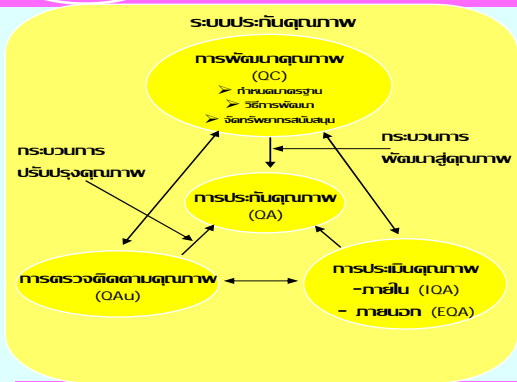
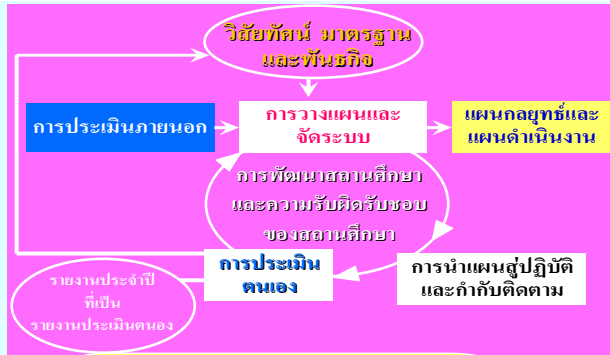
- การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพโดยหน่วยงานภายใน 3 ระดับ คือ ระดับสาขาวิชา, ระดับคณะ, และระดับมหาวิทยาลัย
- การประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) (สมศ.) จะจัดดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก โดยสถานศึกษาควรให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา ตลอดจนบุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษาตามคำร้องขอของ สมศ. ซึ่งการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกๆห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ

สรุปได้ว่าการตรวจประเมินสถานศึกษา เป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้รูปแบบการตรวจประเมิน ตลอดจนเนื้อหาสาระรายละเอียดของการตรวจประเมินสถานศึกษาจะเป็นกลไกในการวัดคุณภาพและความถูกต้องของผลการประเมิน ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับของผู้ถูกประเมิน และเป็นผลให้สถานศึกษาได้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

เพื่อให้หน่วยงานนำระบบประกันคุณภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพไปถ่ายทอดสู่ผู้ปฏิบัติได้ชัดเจน สำนักประกันคุณภาพ มท.พระนครจึงกำหนดเป็นแผนภาพ/แผนผัง 4 เรื่อง ดังนี้

- การบริหารจัดการที่ประกันคุณภาพสถานศึกษา
- มาตรฐานและจำนวนตัวบ่งชี้คุณภาพตามเกณฑ์ มท.พระนคร และ สกอ. ปีการศึกษา 2554
- ผังกระบวนการ Business Flow มท.พระนคร
- เป้าหมายคุณภาพปีการศึกษา 2554

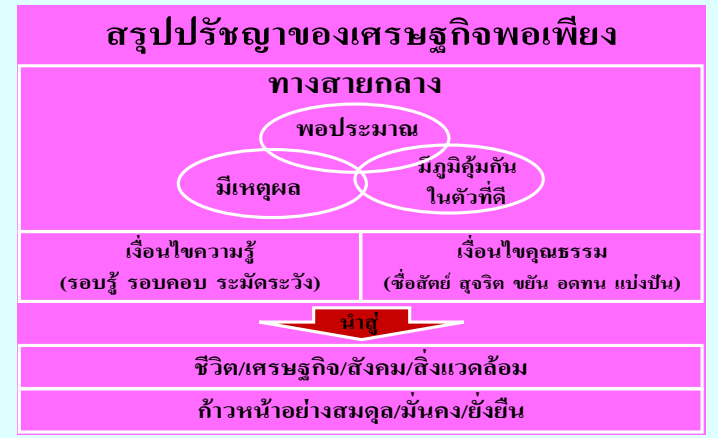
2.4 การบริหารจัดการ ที่ประกันคุณภาพสถานศึกษา

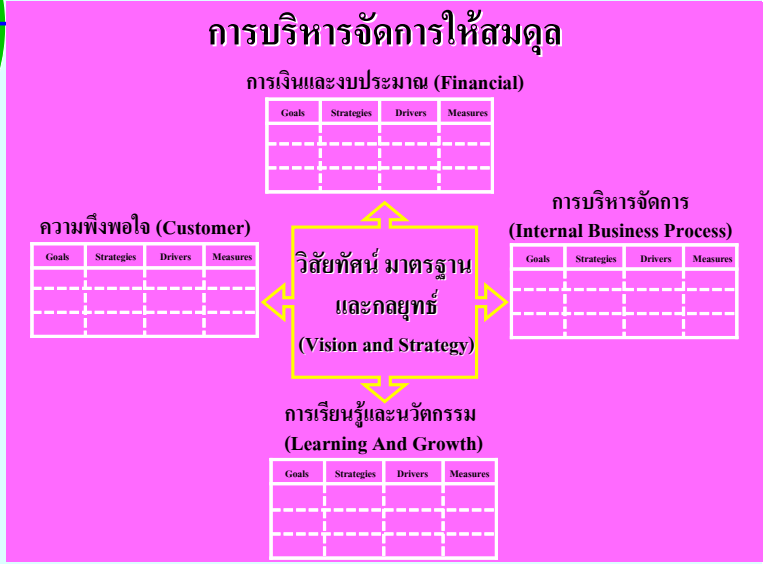
**การบริหารฐานมหาวิทยาลัย
ระบบมหาวิทยาลัย**

ศ.กิตติคุณ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์
ผอ.ส.ม.ศ.

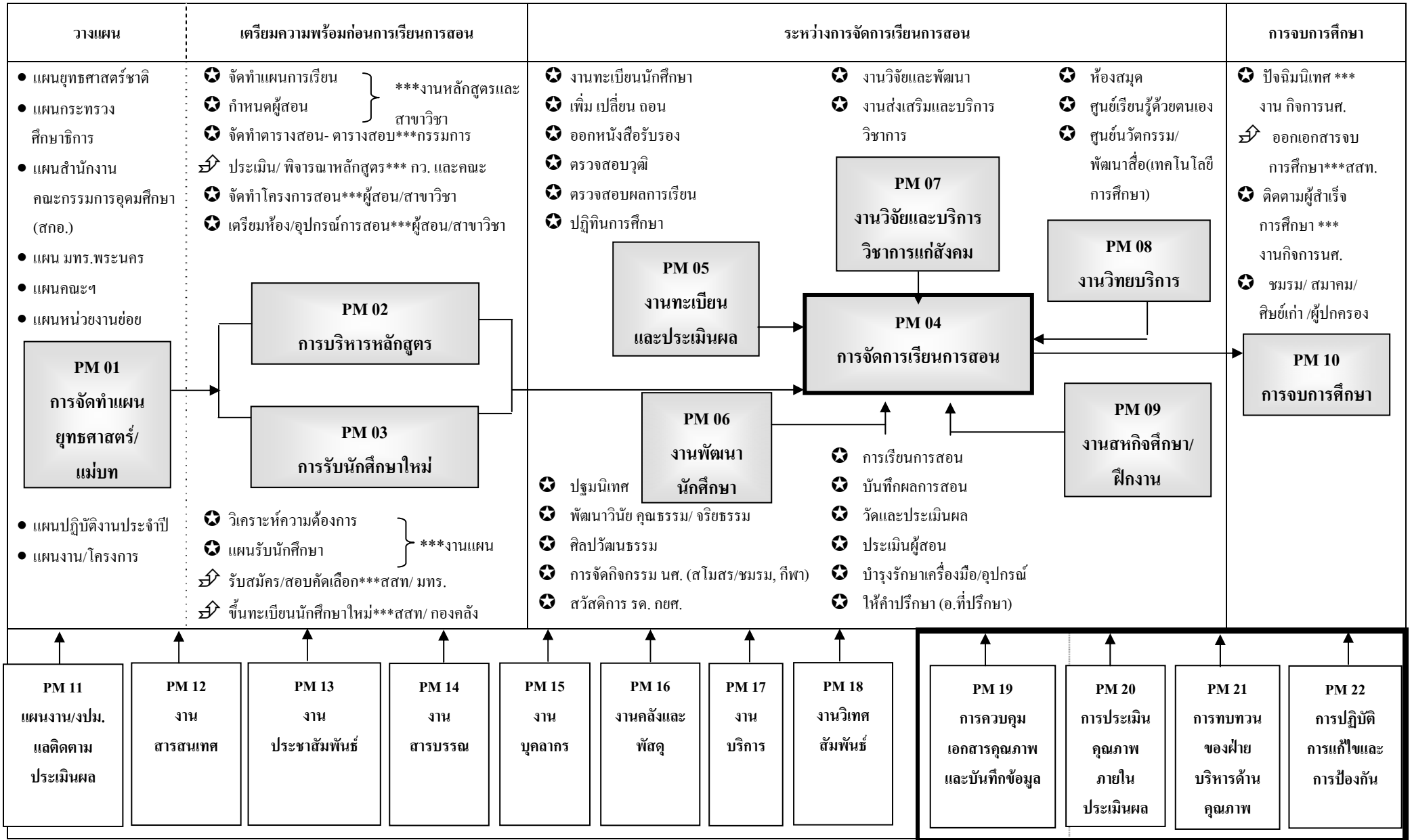
การจัดการให้สมดุล

อ้างอิง.....สมศ.....

2.7 ผังกระบวนการ (Business Flow) มทร.พระนคร

หมายเหตุ ★ คือ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (WI) ของคณะ ☞ คือ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (WI) ที่เกี่ยวข้อง *** คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการปฏิบัติงานนี้

